



**LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS
KAUNO APYGARDOS SKYRIUS**

S P R E N D I M A S

2025 m. rugpjūčio 5 d. Nr. 21RE1-
(AG1-193/10-2025)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė), Lionelos Gelmanienės ir Beatos Labutytės (pranešėja),

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinę bylą pagal pareiškėjo I. L. skundą atsakovei Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus 2025-06-09 rašto Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus,

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėjas skundu Komisijos prašo panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Tarnyba) Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Kauno skyrius) vyresniosios patarėjos 2025-06-09 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Skundžiamas raštas) dėl atsakymo pateikimo (M. L.) ir įpareigoti per administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį atsakymo sprendimą.

Pareiškėjas skunde nurodo, kad pareiškėjo 2022-03-08 prašymas dėl situacijos išsprendimo (Tarnyboje gautas 2022-03-10 reg. Nr. (duomenys neskelbtini)), kuriuo prašoma Tarnybos Klaipėdos r. vaiko teisių apsaugos skyriaus (toliau – Klaipėdos skyrius) pagalba dėl užtikrinimo bendrauti, matytis ir dalyvauti savo sūnaus vystymosi procese. Pažymėjo, kad pareiškėjas dėl bendravimo tvarkos su vaiku užtikrinimo buvo kreipęsis į Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos Klaipėdos skyrių dėl mediacijos taikymo, tačiau mediatorėi nepavyko išspręsti ginčo taikiai. Tarnybos Klaipėdos skyriuje elektroninio ryšio pagalbos priemonėmis 2023-02-26 buvo gautas suskaitmenintas 2023-02-27 nuorašas Nr. (duomenys neskelbtini) Policijos pranešimas dėl VTP M. L., kurį pateikė Klaipėdos AVPK (šaukinys (duomenys neskelbtini)), ROIK: (duomenys neskelbtini), su pareiškėjo asmens duomenimis. Minėtame nuoraše pažymėta pareiškėjo keliami teismo sprendimu nustatyto bendravimo su vaiku tvarkos problema – motinai neleidžiant tėvui matytis su vaiku.

Paaiškina, kad dėl šeimos santykių problematikos, ginčų ir kitų susijusių įvykių laikotarpyje nuo (duomenys neskelbtini) disponuojamų dokumentuose užfiksuotų duomenų pagrindu, su šeima bendravo Klaipėdos skyriaus vyr. specialistė R. B. ir budėtojai specialistai S. B. ir V. G. Pareiškėjas 2024-11-22 Klaipėdos skyriuje fizinio kontakto metu su vyr. specialiste R. B., jos iniciatyva, užpildė 2024-11-22 prašymą dėl anketinių Nr. (duomenys neskelbtini), (duomenys neskelbtini) ir (duomenys neskelbtini) duomenų kopijų apie nepilnametį vaiką M. L.. Pareiškėjas kreipėsi į Klaipėdos skyriaus vedėją 2024-11-26 pakartotiniu prašymu dėl vaiko M. L. situacijos vertinimo anketų kopijų išdavimo.

Pareiškėjas kreipėsi 2024-12-20 skundu į Klaipėdos skyriaus vedėją dėl Klaipėdos skyriaus specialistų nesuteiktos pagalbos ir nevykimo tiesioginės funkcijos apsaugoti vaiko M. L. interesus ir teises nuo motinos G. V. veiksmų jam daromos žalos, piktybiškai suvaržant vaiko teisę žinoti savo biologinį tėvą ir apribojant galimybę vaikui leisti laiką bei bendrauti su savo biologiniu tėvu.

Nurodo, kad pareiškėjas su Klaipėdos r. paramos šeimai centru sudarė 2025-02-26 Socialinių paslaugų teikimo sutartį Nr. (duomenys neskelbtini) centrai įsipareigojant teikti pareiškėjui socialinę paslaugą – socialinę priežiūrą šeimoms (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2006-04-05 įsakymo Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“ IV skyriaus antro skirsnio 12.4. pp. (SPIS kodas 325) Socialinė priežiūra šeimoms). 2025-02-10 iš Klaipėdos r. skyriaus gautas kreipimasis dėl atvejo vadybininko paskyrimo I. L. ir G. V. 2025-02-10 iš Klaipėdos r. paramos šeimai centro gautas direktoriaus įsakymas dėl atvejo vadybininko ir socialinio darbuotojo paskyrimo. Dėl G. V. išreikšto noro, atvejo vadybos posėdis asmenims buvo organizuotas atskirai. 2025-02-26 vyko pirmasis I. L. atvejo vadybos posėdis, sudarytas pagalbos planas. Dėl tėvo ir sūnaus nutrūkusio ryšio ir vaiko motinos atsisakymo leisti pasimatyti tėvui su vaiku, nutarta skirti socialinės priežiūros paslaugą. Paslaugų teikimo metu dalyvavo Klaipėdos r. savivaldybės tarpinstitucinės grupės organizuojuose pasitarimuose. Tarpininkaujant institucijoms koordinuotais veiksmais buvo organizuotas vaiko ir tėvo susitikimas, stebint specialistui – psichologui, vaikų žaidimų kambaryje. Derinant su motina buvo siūlytos galimų susitikimų datos. Susitikimai neįvyko dėl vaiko mamos atsisakymo. G. V. elektroniniu laišku 2025-03-18 informavo atvejo vadybininkę apie gyvenamosios vietos pasikeitimą bei nurodė, kad vaiko tėtis su sūnumi pereinamąjį laikotarpį galės pradėti nuo balandžio 1 d. 2025-03-19 Kauno r. socialinių paslaugų centrai pateikta užklausa dėl G. V. ir M. L. gyvenamosios vietos patikrinimo, Klaipėdos skyrius raštu informuotas apie vaiko M. L. pakeistą gyvenamąją vietą.

Nurodo, kad Centras pateikė išvadą, kad 2025-02-26 sudarytas pagalbos planas I. L. šiuo metu yra įgyvendinamas, nes I. L. nesukelia jokių kliūčių specialistams lankytis savo namuose, paslaugų gavėjas su socialine darbuotoja ir atvejo vadybininke bendradarbiauja ir dalinasi svarbia informacija, atkreipia dėmesį į pastabas išklauso ir vertina teiktinas rekomendacijas. Specialistų apsilankymo pareiškėjo namuose metu, buvo atkreiptas dėmesys į kliento santykį su kartu gyvenančiu kitu savo mažamečiu sūnumi, todėl pažymėjo, kad I. L. geba užtikrinti jam emocinę gerovę, saugumą, tinkamai užtikrina jo poreikius ir padarė išvadą, kad I. L. netrūksta įgūdžių bendrauti su vaiku. Specialistams planuojant susitikimą su sūnumi M. L., tėvas I. L. sutiko su visais specialistų siūlymais: su siūlomomis datomis ir vieta bei būdu, kad susitikimas vyktų žaidimų kambaryje, už kurį pats turės sumokėti; kad susitikimą stebės psichologė, dalyvaujant kitiems specialistams. Akcentuojama, kad I. L. atsakingai priėmė suteiktas jam vaikų psichologo konsultacijas, siekiant pasiruošti jo, kaip tėvo, ir sūnaus susitikimui. I. L. asmenine iniciatyva savarankiškai 2025-05-05 užsiregistravo į bendratėvystės mokymus, kuriuos organizuoja (duomenys neskelbtini). Centras nurodė, kad atvejo vadybos procesas taikomas pagal faktinę gyvenamąją vietą, todėl G. V. ir M. L. atvejo vadybos procesas turi būti paskirtas, atsižvelgiant į motinos ir vaiko faktinę gyvenamąją vietą, apie kurią duomenų Centras šiuo metu neturi.

Pažymi, kad pareiškėjas kreipėsi į Tarnybos Kauno skyriaus vedėją, pateikdamas 2025-05-02 prašymą (toliau 2025-05-02 Prašymas) dėl duomenų suteikimo pagal pateiktą aštuonių klausimų sąrašą, tiesiogiai siejant prašomą suteikti informaciją su sūnaus interesų ir teisių apsaugos užtikrinimu. Kauno skyriaus vyresnioji patarėja pateikė 2025-06-09 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) dėl atsakymo pateikimo.

Pažymi, kad pareiškėją netenkina Skundžiamas raštas, kuris iš esmės pripažintinas nepagrįstu, nemotyvuotu, neobjektyviu ir neišsamiu, dalis atsakymo nesuderinamas su pareiškėjo teikto 2025-05-02 Prašymo pagrindu ir reikalavimu. Skundžiamas raštas neišsprendė pareiškėjo problemos, nes Tarnyba, turinti pareigą pagal paskirtą tiesiogiai dalyvauti vaikų teisių apsaugoje, neveikė ir nevykdė jai priskirtos funkcijos, suteiktais įgaliojimais ir turimomis priemonėmis, prisidedant maksimaliomis pastangomis, siekti, kad būtų užtikrinama vaikų teisių apsauga ir teisėti jų interesai. Tarnybos Kauno skyrius pateikė nekorektišką sprendimą ir tuo pažeidė nustatytos viešojo administravimo įstatymo tvarkos reikalavimus, nesilaikė pagal kompetenciją nagrinėti prašymus

tvarkos reikalavimų, todėl pateikė formalų atsakymą ir į pareiškėjo paklausimą, atsakė faktiškai išspręsdamas tik du klausimus Nr. 1 ir 8, pateikiant informaciją, kad Tarnybos Kauno skyriui žinoma informacija apie G. V. šeimą ir apie specialistę, atsakingą už vaiko situacijos vertinimą (vyriausioji specialistė V. P.). Skundžiamame rašte nurodytas deklaratyvaus pobūdžio turinys, neatitinkantis informacijos pateikimo reglamentuotos tvarkos reikalavimų, nenurodyta nei viena tuo pagrindu teisės aktuose numatyta gynimo priemonė, kuria galėtų pareiškėjas pasinaudoti norimam tikslui pasiekti. Laikytina, kad Kauno skyrius faktiškai neatsakė į pareiškėjo paklausimą, palikdamas besikreipiančio į instituciją neišspręstą pagrindinį ir svarbiausią reikalavimą, pareiškėjo prašomos institucinės pagalbos inicijavimo, siekiant apginti ir įgyvendinti vaiko teisę žinoti savo abu gimdytojus, biologinius tėvus (tėvą ir motiną) ir užtikrinti teisę būti auklėjamam, prižiūrimam, dalyvaujant auginime abiem tėvams (tėvui ir motinai). Tarnyba savo nustatytų pareigų ir priskirtų funkcijų nevykdymą, iš esmės pagrindžia faktiškai nustatytos aplinkybės Skundžiamajame rašte, nepateikiant jokių duomenų apie vaiko gyvenamosios vietos nustatymą, apie suteikiamas vaikui namų sąlygas, apie užtikrinamus kitus vaiko pagrindinius poreikius sveikatos, mitybos, auklėjimo, mokymo, aprangos, pareigų vykdymo atžvilgiu ir interesus, atitinkamai suteikiant užimtumą, lavinimo ir pažintinę aplinką, bendravimo santykius, ugdymą ir švietimą, aktyvų gyvenimo būdą, suteikiant poilsį ir laisvalaikį, pakankamą finansinį aprūpinimą. Tarnybai nepateikus minėtos prašomos informacijos susijusios su vaiko apsaugos teisių ir interesų užtikrinimu, Kauno skyrius nevykdė tiesiogiai jam priskirtą pareigą, nesilaikė nustatytų veiklos teisinių pagrindų, neįgyvendino pagrindinių keliamų uždavinių pagal turimą paskirtį ir neatliko nustatytos funkcijos apsaugoti vaiko teises ir interesus. Nemotyvuotas atsakymas, nepateikiant pagal priskirtą veiklos funkciją vykdyti nustatytą tarnybinę pareigą surinkti, kaupti, išreikalauti, disponuoti minėtais prašomais duomenimis ir juos suteikti teisėtam asmeniui, sietina su konkretaus specialisto kaip darbuotojo tarnybinės veiklos tinkamo vykdymo vertinimu. Todėl vertinant, kad į pareiškėjo paklausimą atsakymas pateiktas iš esmės nepagrįstas, todėl skundžiamas Tarnybos atsakymas niekaip nelemia ginčo išsprendimo ir besikreipusio asmens teisių apgynimo. Minėtų duomenų gavimo suvaržymas, apribojo pareiškėjo teisėtą galimybę imtis atitinkamų priemonių, kad būtų užtikrinti vaiko poreikiai ir jo teisėti interesai, maksimaliai prisidėti asmeninėmis pastangomis vaiko sveikatos būklės gerinimui, todėl Tarnybos Kauno skyriaus neveikimas yra nepagrįstas ir neteisėtas bei suponuoja institucijos elgesį nespręsti vaiko teisių pažeidimo / netinkamai prisidėti prie jo išsprendimo, pripažintini kaip tiesioginiu poveikiu vaikui daroma žala.

Nurodo, kad Tarnybos Kauno skyrius netinkamai išnagrinėjo pareiškėjo prašymą, t. y. neveikė taip, kaip teisės aktais nustato tvarkos reikalavimai ir nevykdė pareigos surinkti ir pateikti prašomą informaciją apie sūnų, tuo pagrindu būtų įgyvendinta nustatyta vykdyti pagal paskirtį vaiko teisių apsaugos funkcija. Skundžiamame rašte nepateikta jokia informacija apie taikytas priemones ir būdus, panaudotus prašomų duomenų nustatymui. Kas leidžia konstatuoti, kad Tarnybos Kauno skyrius nevykdė pagrindinių jam nustatytų uždavinių, negynė ir neužtikrino vaiko teisių ir teisėtų jo interesų (Kauno skyriaus Nuostatų II skyriaus 6.1. p., 7.9. p., 7.18. p., 7.20. p., 7.22. p., 7.23. p.). Tarnybos Kauno skyrius, deklaratyviai nurodydamas informaciją apie vaiko ir motinos galimą buvimo vietą ir laiką – (duomenys neskelbtini) iki (duomenys neskelbtini) ir nurodydamas, kad duomenų apie gyvenamą vietą neturi, pagrįstai sudaro pagrindą pripažinti Tarnybos Kauno skyrių neveikimu, abejingumu įstatymo priskirta pareiga atsižvelgti į reikalavimą laikomą prioritetu užtikrinti vaiko interesus (Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo ((toliau – VTAPI) 4 str. 1 d. 3 p.). Institucija netinkamai taikė Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) nuostatas, nesilaikė ir neveikė pagal juose nustatytus principus, rengiant Skundžiamą raštą.

Paaiškina, kad VTAPI 4 str. nustatytais vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimo principais vadovautis privalo tiek tėvai (tėvas ir motina), tiek ir institucijos, t. y. „1. Geriausių vaiko interesų prioriteto – priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, susijusių su vaiku. 2. Biologinės šeimos prioriteto – priimant sprendimus ar imantis bet kokių veiksmų, susijusių su vaiku, turi būti atsižvelgiama į vaiko prigimtine teisę užtikrinti pirmiausia augti ir vystytis dalyvaujant biologinės šeimos tėvams. 5. Nediskriminavimo – kiekvienas vaikas turi lygias su kitais vaikais teises ir negali

būti diskriminuojamas dėl savo tėvų. 8. Subsidiarumo – vaiko teisių įgyvendinimą ir apsaugą pirmiausia užtikrina vaiko tėvai, o valstybė teikia jiems paramą. 9. Bendradarbiavimo – valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, vykdydamos su vaiko teisių apsauga susijusias funkcijas, nuosekliai bendradarbiauja su vaiko atstovais pagal įstatymą bei tarpusavyje ir teikia viena kitai reikalingą informaciją ir kitokią pagalbą. 10. Kokybiškos pagalbos prieinamumo – vaikui ir jo šeimai reikalinga pagalba, užtikrinant jų kokybę, veiksmingumą, savalaikiškumą, tinkamą pobūdį, apimtį ir trukmę, atsižvelgiant į paslaugų teikėjo galimybes ir siekiant, kad ši pagalba bei paslaugos atitiktų vaiko ir jo tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą poreikius, jų teisėtus interesus. 12. Vaiko tėvų ar kitų jo atstovų pagal įstatymą dalyvavimo – priimant su vaiku susijusius sprendimus, užtikrinamas jo tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą dalyvavimas. 13. Tėvystės ir motinystės papildomumo – įgyvendinant vaiko teisių apsaugą, atsižvelgiama į vaiko prigimtinių poreikių turėti tėvą ir motiną“.

Pažymi, kad Tarnybos Kauno skyriaus pasisakymas, kad neturi pareiškėjo prašomų vaiko duomenų apie jo gyvenamąją vietą, gyvenamąsias sąlygas, sveikatos būklę, suteikiamą priežiūrą, pažeidė savo veiksmais geriausių vaiko interesų prioriteto principo laikymąsi. Tarnyba pakankamai abejingai ir be reikšmingų pastangų sprendžia klausimą dėl biologinės šeimos prioriteto principo įgyvendinimo. Tarnybos Kauno skyrius, disponuodamas informacija apie probleminę situaciją dėl vaiko teisių pažeidimo ir vaiko patiriamos žalos, nereaguoja ir nededa jokių pastangų įgyvendinti nediskriminavimo principą ir taip užtikrinti vaiko lygias teises turėti motiną ir tėvą. Kauno skyrius subsidiarumo principą iš esmės ignoruoja ir jokios reikšmingai naudingos priemonės vaiko teisių apsaugai užtikrinti nepasiūlo ir veiksmingų priemonių nesiima.

Akcentuoja, kad Tarnybos Kauno skyrius iš esmės paneigė nustatytas taisykles ir nesilaikė nustatytos prašymo sprendimo tvarkos, taip pat pažeidė ir kokybiškos pagalbos prieinamumo principą. Tarnyba, priimdama sprendimus, turėtų užtikrinti jų kokybę, veiksmingumu savalaikiškumu, tinkamu pobūdžiu ir apimtimi, siekiant, kad ši pagalba bei paslauga atitiktų vaiko ir jo tėvų poreikius bei jų teisėtus interesus (VTAPI 6 str., 7 str., 9 str., 10 str. 6 d., 13 str. 2 d., 23 str. 3 d.).

Cituoja Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) praktiką, kurioje nurodoma, kad „Teisėjų kolegija [...] pastebi, jog valdžios institucijų sistema yra sukurta taip, kad kiekviena institucija turi jos paskirtį atitinkančias priskirtas funkcijas, kompetenciją, kurių privalo laikytis, vadovautis Vaiko teisių ir laisvių apsaugos įgyvendinimo principu“. Tarnyba ir jos teritoriniai skyriai, privalo veikti teisės viršenybės principo pagrindais, užtikrinti vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimą, gynimą ir apsaugą, vadovaujantis Konstitucija, Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, jos fakultatyviais protokolais, kitomis ratifikuotomis tarptautinėmis sutartimis ir Lietuvos Respublikos įstatymais. Ypatingai atkreipiamas dėmesys į tai, kad būtų laikomasi bendradarbiavimo principo nuostatų, kuriomis reikalaujama, kad institucijos ir įstaigos, atsakingos už vaiko teisių apsaugą, vykdydamos savo pareigą, glaudžiai bendradarbiautų, vengiant taikyti formalų formato bendravimo būdą, tačiau veiksmingai ir realiai parodydami iniciatyvą, maksimaliai prisidėtų pastangomis ir resursais, spręsti iškilusias vaiko teisių apsaugos problemas. Pažymi, kad Tarnybos Kauno skyriaus specialistai, priimant negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias priimti Skundžiamą raštą. Rengiant atsakymą Tarnybos Kauno skyrius nepakankamai vadovavosi lygiateisiškumo ir nediskriminavimo principų nuostatomis, todėl nepagrįstai neatsižvelgė ir nevertino motinos sąmoningą elgesio nesuinteresuotumą sudaryti tėvui sąlygas bendrauti su sūnumi bei kurti tėvo ir sūnaus ryšį. Specialistų neatkreiptas ir nevertintas dėmesys tuo aspektu, kad tėvas I. L. pakankamai intensyviai ir atvirai reiškia siekį bendrauti su sūnumi, pažymėdamas, jog pasiryžęs prisitaikyti prie visų siūlomų susitikimo su vaiku sąlygų. Todėl aktualu vertinti šalių kooperavimosi aplinkybių aspektus. Nepasisakyta ir apie tai, kad G. V. nerodo jokių pastangų ieškoti kompromiso, kaip sudaryti tinkamas sąlygas pabendrauti su vaiku. Taip pat specialistų neįvertinta, kad dėl pagalbos tarpininkaujant kreipėsi tik I. L. inicijavus priverstinį teismo sprendimo vykdymą, kas taip pat rodo, kad motina suinteresuota tik siekti išvengti neigiamų sprendimo nevykdymo pasekmių, o ne vaiko ir tėvo ryšio kūrimo. Skundžiamame rašte nutylėti motinos pakankamai atvirai reikiama savanaudiški, neteisėti veiksmai, kuriais daroma didelė žala vaikui. Specialistų nebuvo įvertinta tėvų teisių

santykių prigimtis, kilusius padarinius dėl teismo sprendimo neįvykdymo, jų poveikį tėvui ir visuomenės interesams, kokioms vertybėms ir koku mastu teismo nutarties nevykdymas darė įtaką ir kaip tai paveikė motinos ir tėvo turinius interesus. Be to, prie Skundžiamo rašto jokie papildomi dokumentai nebuvo pridėti, o nurodytos faktinės aplinkybės nėra pagrįstos kitais objektyviais įrodymais, yra neišsamios ir neinformatyvios.

Akcentuoja, kad Kauno skyrius vykdo funkciją ir pagal atliekamos veiklos paskirtį turi tiesioginę pareigą ginti ir užtikrinti vaiko teises ir atstovauti vaiko teisėms ir teisėtiems interesams (Nuostatų 6.1. p.) ir užtikrinti vaiko teisių ir laisvių įgyvendinimą, gynimą ir apsaugą, stiprinti tėvų ir vaiko atsakomybę ir galimybes rūpintis vaiku, užtikrinti vaiko interesus (VTAPI 1 str. 1 d.). Tarnyba gavusi pranešimą apie vaikų teisių pažeidimą, privalo nedelsdama reaguoti ir imtis priemonių nutraukti daromą pažeidimą vaikų teisėms (VTAPI 35 str. 5 d. ir 36 str.). Kauno skyrius nepagrįstai ir netinkamai išnagrinėjo pareiškėjo prašymą, nepateikė pagal veiklos paskirtį ir turimą pareigą surinkti, išreikalauti ir disponuoti minėtą prašomą informaciją apie vaiką, t. y. vadovavosi netinkamu teisiniu pagrindu atsakymui parengti. Tarnybos neveikimas ir atsirandančios dėl to pasekmės, prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams. Be to, pareiškėjas mano, kad Skundžiamas raštas nesuderinamas su Šiaulių apygardos teismo priimta 2025-06-25 nutartimi dėl motinos G. V. teismo sprendimo nevykdymo civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje teismo buvo išnagrinės aktualių laikotarpiu ginčo aplinkybės ir dėl jų padarytos teisinės išvados, tiesiogiai turinčios įtaką, tinkamai parengti atsakymą į pateiktą 2025-05-02 Prašymą.

Prie skundo pareiškėjas kartu pateikė: (duomenys neskelbtini).

Atsakovė atsiliepiu į pareiškėjo skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime į skundą nurodo, kad, teikiant atsakymą į I. L. prašymą, buvo įvertinta skyriuje turima informacija ir pareiškėjui pateiktas atsakymas pagal turimus duomenis. Pabrėžia, kad skyrius atsakė į visus pareiškėjo klausimus, į kuriuos pagal kompetenciją galėjo atsakyti, priešingai nei teigiama skunde, kad atsakyta tik į pirmą ir aštuntą klausimus. Pareiškėjas buvo informuotas apie tai, kad šiuo metu atliekamas vaiko situacijos vertinimas, t. y. atliekami veiksmai pareiškėjo iškeltiems klausimams atsakyti, ir su juo bus susisiekta. Neatlikus vaiko situacijos vertinimo, klausimai apie vaiko gyvenamąją vietą, užimtumą, sveikatos būklę ir pan. negalėjo būti atsakyti. Skyrius pažymi, kad informaciją apie sveikatos būklę kiekvienas vaiko atstovas pagal įstatymą turi teisę, galimybę bei pareigą sužinoti prisijungęs prie vaiko e. sveikatos duomenų.

Paaikšina, kad Skyrius 2025-05-05 iš Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus gavo persiustą (duomenys neskelbtini) pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą ((duomenys neskelbtini)) tolimesniam nagrinėjimui pagal vaiko gyvenamąją vietą. 2025-05-07 skyriuje gautas pareiškėjo prašymas Nr. (duomenys neskelbtini), bei patiektas tarpinis atsakymas. Atlikus vaiko situacijos vertinimą pagal pranešimą apie galimą vaiko teisių pažeidimą, bus atsižvelgta ir į pareiškėjo 2025-05-07 prašymus, bei jis, kaip vaiko atstovas pagal įstatymą, bus supažindintas su vaiko situacijos vertinimo anketa jam priimtinu būdu.

Pažymi, kad pareiškėjo keliami klausimai taip pat buvo nagrinėti Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriuje, atliekant vaiko situacijos vertinimus Nr. (duomenys neskelbtini) bei Nr. (duomenys neskelbtini).

Skyrius nesutinka, kad nevykdė jam priskirtų pagrindinių uždavinių, bei pažeidė Kauno m. VTAS nuostatų II skyriaus 6.1 p., 7.9 p., 7.18 p., 7.22p., 7.23p., bei kitus pareiškėjo nurodytus teisės aktus. Išvardinti nuostatų punktai reglamentuoja kitas, ne su pareiškėjo prašyme išdėstytais klausimais susijusias vykdytinas funkcijas, o nuostatų 7.18 p. nurodyta informacija pareiškėjui pateikta ne deklaratyvi, o tokia, kokia skyrius disponavo atsakymo pateikimo savo kompetencijos ribose. Skyrius pažymi, kad ir šiuo metu jokios kitokios informacijos pareiškėjui pateikti negali, nes dar nėra atliktas vaiko situacijos vertinimas.

Pažymi, kad skyriaus teikti atsakymai yra priimti bei pasirašyti kompetentingo viešojo administravimo subjekto, juos priimant buvo laikomasi teisės aktuose nustatytų procedūrų, visi objektyvūs duomenys bei aplinkybės yra įvardinti ir pateikti pridedamuose dokumentuose.

Kartu su atsiliepimu pateikė: (duomenys neskelbtini).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl Tarnybos Skundžiamo rašto teisėtumo ir pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėjas su G. V. yra M. L. tėvai (skundo priedas Nr. 2).

Klaipėdos apygardos teismas 2022-12-21 nutartimi civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) pagal apeliacinį skundą dėl Klaipėdos apylinkės teismo 2022-09-13 sprendimo, nutarė Klaipėdos apylinkės teismo 2022-09-13 sprendimą pakeisti: padidinti iš pareiškėjo M. L. mokamą išlaikymo dydį, nustatyta bendravimo tvarka (skundo priedas Nr. 3).

Šiaulių apygardos teismas 2025-06-25 nutartimi civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) nutarė tenkinti antstolės V. D. pareiškimą ir skirti (duomenys neskelbtini) už teismo sprendimo civilinėje byloje Nr. (duomenys neskelbtini) netinkamą vykdymą (skundo priedas Nr. 6).

Tarnybos Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius 2025-03-20 vaiko situacijos vertinimo sprendimu nustatė tokius vaiko teisių pažeidimus: „*Neužtikrinama vaiko teisė numatyta Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 12 str. 1 d. <...> Vaikas turi teisę bendrauti su skyrium gyvenančiais tėvais (vienu arba vieninteliu iš jų), išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja vaiko interesams; Vaiko teisių pažeidimai kyla iš vaiko motinos“ (9 p.), nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį (8 p.). Vaiko situacijos vertinimo sprendimo pagrindas yra 2025-02-24 Nr. (duomenys neskelbtini) Vaiko motina pateikė iš tėvo jai pateiktą prašymą užtikrinti tėvo bendravimą su sūnumi teismo nustatyta tvarka ir atsižvelgiant į ankstesnius prašymus, sudaryti sąlygas tėvui susitikti su sūnumi (duomenys neskelbtini). Mama pranešime nurodė, jog (duomenys neskelbtini); 2025-03-04 Nr. (duomenys neskelbtini) gautas pareiškimas dėl teismo sprendimo nevykdymo iš antstolės (5 p.) (atsiliepiamo priedas Nr. 2).*

Tarnybos Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius 2025-04-03 vaiko situacijos vertinimo sprendimu nustatė tokius vaiko teisių pažeidimus: „*Neužtikrinama vaiko teisė, numatyta Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 12 str. 1 d. <...>. Vaikas turi teisę bendrauti su skyrium gyvenančiais tėvais (vienu arba vieninteliu iš jų), išskyrus atvejus, kai tai prieštarauja vaiko interesams. Abu vaiko tėvai tinkamai nevykdė teismo nutarties dėl tėvo bendravimo su vaiku, tokiu būdu neužtikrindami vaiko teisės į bendravimą su skyrium gyvenančiu tėvu“ (9 p.), nustatyta būtinybė vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį (8 p.). Vaiko situacijos vertinimo sprendimo pagrindas yra 2024-12-27 Nr. (duomenys neskelbtini), gautas skundas iš vaiko tėvo apie tai, kad jis (duomenys neskelbtini). Taip pat vaiko tėvas skunde pasisako, kad Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai, nagrinėdami pranešimus, (duomenys neskelbtini), tuo neužtikrinant galimybės matytis ir bendrauti tėvui su sūnumi pagal teismo patvirtintą bendravimo tvarką (5 p.) (atsiliepiamo priedas Nr. 1).*

Tarnybos Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyrius 2025-05-05 tarnybiniu pranešimu informavo Tarnybos Kauno skyrių, jog 2025-04-30 gautas Kauno miesto socialinių paslaugų centro raštas, kuriame nurodoma, kad G. V., auginanti mažametį sūnų, (duomenys neskelbtini). Susipažinus su gauta informacija 2025-05-05 buvo susisiektas su G. V. telefonu, pokalbio metu moteris nurodė, kad šiuo metu su sūnumi gyvena adresu (duomenys neskelbtini) Prašo pranešimą Nr. (duomenys neskelbtini) nagrinėti pagal M. L. gyvenamąją vietą (atsiliepiamo priedas Nr. 3).

Pareiškėjas, 2025-05-02 Prašymu dėl duomenų pateikimo, kreipėsi į Tarnybos Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyrių. Minėtame prašyme nurodė, kad G. V. ir I. L. yra nepilnamečio vaiko M. L. tėvai, kurie santuokos nebuvo sudarę. Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos r. rūmai 2022-09-13 sprendimu išsprendė tarp ieškovės G. V. ir atsakovo I. L. kilusį ginčą dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, bendravimo su vaiku tvarkos bei išlaikymo dydžio. 2022-12-21 Klaipėdos apygardos teismas, nagrinėjant bylą apeliacine tvarka, pirmosios instancijos teismo sprendimą iš dalies pakeitė – pakeitė atsakovo I. L. su nepilnamečiu vaiku M. L. bendravimo tvarką. Atkreipė dėmesį, kad vaiko motina G. V., (duomenys neskelbtini) Vienintelis prieinamas informacijos šaltinis apie M. L. galimus gyvenamuosius adresus pareiškėjui yra Vaiko situacijos

vertinimo sprendimuose nurodyta informacija, tačiau pažymėtina, kad kiekvieną kartą Vaiko situacijos vertinimo sprendimuose buvo įrašytas skirtingas vaiko gyvenamosios vietos adresas, tačiau su šiuo prašymu išskiriamas suinteresuotumas dėl dviejų gyvenamųjų adresų: (duomenys neskelbtini). Minėtu prašymu, pareiškėjas pateikė šių klausimų sąrašą, prašydamas į juos atsakyti:

„1. Ar Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriui yra žinoma situacija apie nepilnametį vaiką M. L. ir jos motiną G. V. kaip.

2. Ar Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai bendradarbiauja su Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus ir rajono ((duomenys neskelbtini)) specialistais, sprendžiant aktualų klausimą dėl vaiko motinos G. V. teismo sprendimo nevykdymo ir patvirtintos bendravimo tvarkos nustatytų pareigų nesilaikymo bei dėl to vaikui daromos žalos.

3. Ar nustatyta vaiko M. L. nuolatinė gyvenamoji vieta, kurią specialistai turėjo galimybę įvertinti suteiktų vaikui M. L. gyvenamųjų sąlygų atitikimą jo poreikiams ir teisėtiems interesams.

4. Ar adresai: (duomenys neskelbtini), kaip nors susiję su vaiko M. L. nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymu, ar siejamas kitais ryšiais.

5. Ar buvo vertintas vaiko M. L. nuolatinės gyvenamosios vietos sąlygų atitikimas jo poreikiams ir interesams užtikrinimui.

6. Ar užfiksuota informacija apie vaiko M. L. kasdieninį užimtumą, sveikatos būklę ir tinkamą jos priežiūrą, apsilankymu pas gydytojus specialistus, darželio lankomumą.

7. Ar vaiko motinai G. V. yra taikomas atvejo vadybos procesas su socialinės priežiūros paslauga, kokios rūšies.

8. Nurodyti atsakingą specialistą, kuris paskirtas dėl vaiko M. L. teisių pažeidimo ir jam daromos žalos klausimo išsprendimui ir jo kontaktinius duomenis, kuriais galėčiau susisiekti informacijai gauti ir bendradarbiauti siekiant bendrų tikslų“ (skundo priedas Nr. 4).

Klaipėdos rajono paramos šeimai centras 2025-05-26 raštu Nr. (duomenys neskelbtini) nurodė, kad 2025-02-10 iš Tarnybos Klaipėdos apskrities gautas kreipimasis dėl atvejo vadybininko paskyrimo I. L. ir G. V. 2025-02-26 vyko pirmasis I. L. atvejo vadybos posėdis, sudarytas pagalbos planas. Dėl tėčio ir sūnaus nutrūkusio ryšio ir vaiko mamos atsisakymo leisti pasimatyti tėčiui su vaiku, nutarta skirti socialinės priežiūros paslaugą. Paslaugų teikimo metu dalyvauta Klaipėdos rajono savivaldybės tarpinstitucinės grupės pasitarime. Organizuotas vaiko ir tėvo susitikimas, stebint specialistui – psichologui, vaikų žaidimų kambaryje. Siūlytos galimų susitikimų datos. Susitikimai neįvyko dėl vaiko mamos G. V. atsisakymo. 2025-03-18 atvejo vadybininkę D. K. elektroniniu laišku G. V. informavo apie gyvenamosios vietos pasikeitimą bei nurodė, kad vaiko tėtis su sūnumi pereinamąjį laikotarpį galės pradėti nuo balandžio 1 d. 2025-03-19 Kauno rajono socialinių paslaugų centrui pateikta užklausa dėl G. V. ir M. L. gyvenamosios vietos patikrinimo, Tarnybos Klaipėdos apskrities Vaiko teisių apsaugos skyrius raštu informuotas apie vaiko M. L. pakeistą gyvenamąją vietą. Paaikškinta, kad atvejo vadybos procesas taikomas pagal faktinę gyvenamąją vietą, todėl šiuo metu Klaipėdos rajone atvejo vadybos procesas taikomas tik I. L. G. V. ir M. L. atvejo vadybos procesas turi būti taikomas atsižvelgiant į asmenų faktinę gyvenamąją vietą (skundo priedas Nr. 7).

Tarnybos Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyrius 2025-06-09 Skundžiamu raštu, atsakant į pareiškėjo 2025-05-02 Prašymą dėl duomenų pateikimo, nurodė, kad Tarnybos Kauno skyriui yra žinoma informacija apie G. V. šeimą, informacija gauta iš Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus. Šiuo metu inicijuotas vaiko situacijos vertinimas dėl galimų vaiko teisių pažeidimų. Skyriaus specialistas yra susisiekęs su vaiko motina G. V. telefonu, kuri informavo, kad iki 2025 m. birželio mėn. pabaigos atostogaus (duomenys neskelbtini). Atliekant vaiko situacijos vertinimą, su pareiškėju taip pat bus susisiektas. Skyrius neturi informacijos apie M. L. nustatytą faktinę gyvenamąją vietą. Atvejo vadyba G. V. šeimai netaikoma, tačiau atlikus vaiko situacijos vertinimą, bei nustatčius tokį poreikį, atvejo vadybos procesas gali būti inicijuotas. Specialistas, atliekantis vaiko situacijos vertinimą, yra vyriausioji specialistė V. P. bei nurodyti jos kontaktiniai duomenys (skundo priedas Nr. 5).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas (toliau – VTAPI), Tarnybos direktoriaus 2023-12-27 įsakymu Nr. BV-309 „Dėl Asmenų aptarnavimo, prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje

prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklių patvirtinimo“ patvirtintų Asmenų aptarnavimo, prašymų ir skundų nagrinėjimo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyboje prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos taisyklių (toliau – Taisyklės)), VAI.

Atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. Vadovaujantis VAI 3 str. 5 d. įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.

Taisyklės reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų aptarnavimą, jų prašymų ir (ar) skundų nagrinėjimą Tarnyboje (1 p.). Taisyklių 4.2. p. apibrėžta prašymo sąvoka – Prašymas – su asmens teisių ar teisėtų interesų pažeidimu nesusijęs asmens kreipimasis į Tarnybą prašant atlikti teisės aktuose nustatytus veiksmus. Asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai įpareigoti nagrinėti pagal Taisykles, numatančias pareigą į prašymą ar skundą atsakyti atsižvelgiant į jo turinį – į prašymą pateikti Tarnybos turimą informaciją atsakoma pateikiant prašomą informaciją Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją ir duomenų pakartotinio naudojimo įstatymo nustatyta tvarka arba nurodomos motyvuotos atsisakymo tai padaryti priežastys (71.4 pp.); į kitus prašymus atsakoma laisva forma arba nurodomos motyvuotos atsisakymo tenkinti prašymą priežastys (71.5 pp.). Tai reiškia, kad skundo ar prašymo turiniu pareiškėjas nustato nagrinėjimo ribas, ir šių ribų institucija, nagrinėjanti skundą ar prašymą, privalo laikytis. Atitinkamai VAI 10 str. 5 d. 5-6 p. nustatyta, kad administraciniame sprendime be kita ko turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai.

Rašytinių prašymų, skundų nagrinėjimas, sprendimų apskundimas reglamentuojamas taisyklių IV skyriuje. Tarnyba administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ir (ar) skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ir (ar) skundo gavimo dienos. (33 p.).

Atsakyme turi būti motyvuotai atsakyta į visus asmens ar jo atstovo keliamus klausimus (reikalavimus), nurodyta, kokių priemonių buvo (ar bus) imtasi ir kas atsakingas už jų įgyvendinimą, taip pat gali būti pareikšta Tarnybos nuomonė ir pateiktos rekomendacijos. Neatsakius nors į vieną iš keliamų klausimų, nurodomos priežastys, dėl kurių nebuvo galima pasisakyti tam tikru klausimu ir (arba) priimti sprendimo (74 p.).

Tarnyba yra viena iš vaiko teisių apsaugą užtikrinančių institucijų (VTAPI 47 str. 4 d. 2 p.). Tarnyba, įgyvendindama vaiko teisių apsaugos politiką savivaldybių teritorijose bei dalyvaudama formuojant valstybės politiką vaiko teisių apsaugos srityje, pati ar per struktūrinius padalinius, be kita ko, užtikrindama visų savivaldybių teritorijose gyvenančių vaikų teisių ir teisėtų interesų apsaugą, galimo vaiko teisių pažeidimo atveju vertina vaiko situaciją, inicijuoja atvejo nagrinėjimą, priima sprendimus dėl individualių vaiko teisių apsaugos atvejų (VTAPI 50 str. 1 d. 11 p.). VAI 7 str. 1 d. nustatyta, kad visi viešojo administravimo subjektai teikia asmenims įstatymų nustatytą viešojo administravimo subjekto turimą informaciją (1 p.).

Komisija, vertindama individualaus administracinio akto teisėtumą, atsižvelgia į prašymo turinį, institucijos kompetenciją priimti sprendimą, procedūrų laikymąsi bei pareiškėjo teisių užtikrinimą.

Nagrinėdama pareiškėjo skundą ir spręsdama Skundžiamo rašto teisėtumo klausimą, Komisija vertina, ar Skundžiamas raštas priimtas kompetentingo subjekto, tinkamai pasirašytas, ar turi formaliuosius rekvizitus, ar jame nurodyta apskundimo tvarka, taip pat – ar atsakymai yra išsamūs ir motyvuoti.

Komisija, įvertinusi bylai aktualų teisinį reguliavimą, be kita ko, VAI nuostatas ir LVAT praktiką, pažymi, kad tam, jog individualus teisės aktas būtų teisėtas, jis turi apimti faktinių aplinkybių tyrimą, taikytinos teisės normos paiešką ir teisinį nustatytų faktų vertinimą (kvalifikavimą).

LVAT praktikoje pažymima, jog skundžiamo atsakymo, kuriuo pateikiama informacija, teisėtumas ir pagrįstumas turi būti vertinamas suteiktos informacijos išsamumo, tikslumo, teisėtumo

ir objektyvumo aspektais (žr. pvz., 2012-09-28 nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁶⁶²-538/2012). Spręsdamas dėl informacijos išsamumo principo, LVAT yra nurodęs, kad išsamumą apsprendžia pateikto prašymo turinys, t. y. teikiama informacija turi atitikti prašymo turinį (žr. pvz., 2012-02-13 nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-97/2012).

LVAT yra nurodęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (žr., pvz., LVAT 2011-06-27 išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą byloje Nr. A⁵⁵⁶-336/2011; 2014-03-25 išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį administracinėje byloje Nr. A⁷⁵⁶-997/2014).

Pareiškėjas 2025-05-02 Prašymu kreipėsi į atsakovę su prašymu pateikti disponuojamą informaciją pagal pateiktą klausimų sąrašą. Prašyme nebuvo keliama reikalavimo priimti administracinį sprendimą dėl vaiko teisių pažeidimo, todėl prašymas vertintinas kaip informacijos gavimo iniciatyva.

Skundžiamame rašte į pirmą ir antrą klausimus: „1. Ar Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriui yra žinoma situacija apie nepilnametį vaiką M. L. ir jos motiną G. V. kaip. 2. Ar Kauno apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus specialistai bendradarbiauja su Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus ir rajono (duomenys neskelbtini) specialistais, sprendžiant aktualų klausimą dėl vaiko motinos G. V. teismo sprendimo nevykdymo ir patvirtintos bendravimo tvarkos nustatytų pareigų nesilaikymo bei dėl to vaikui daromos žalos“ nurodyta, „kad Skyriui yra žinoma informacija apie G. V. šeimą, informacija gauta iš Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus“.

Komisijos vertinimu, nors atsakyta, kad informacija „žinoma“, tačiau nepatikslinta, kokia informacija žinoma, kokio ji pobūdžio, ar ji apima vaiko gyvenamąją vietą, sveikatos būklę, ugdymą ir pan. Taigi pirmąjį klausimą formaliai atsakyta. Atsakydama į antrąjį klausimą, atsakovė nepateikė informacijos apie tai, ar vyksta bendradarbiavimas su Klaipėdos apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus ir rajono (duomenys neskelbtini) specialistais, ar imtasi veiksmų dėl teismo sprendimo nevykdymo, ar buvo vertinama žala vaikui. Šiuo atveju, į antrąjį klausimą neatsakyta.

Skundžiamame rašte į trečiąjį, ketvirtąjį ir penktąjį klausimus: „3. Ar nustatyta vaiko M. L. nuolatinė gyvenamoji vieta, kurią specialistai turėjo galimybę įvertinti suteiktą vaikui M. L. gyvenamųjų sąlygų atitikimą jo poreikiams ir teisėtiems interesams. 4. Ar adresai: (duomenys neskelbtini), kaip nors susiję su vaiko M. L. nuolatinės gyvenamosios vietos nustatymu, ar siejamas kitais ryšiais. 5. Ar buvo vertintas vaiko M. L. nuolatinės gyvenamosios vietos sąlygų atitikimas jo poreikiams ir interesams užtikrinimui“ nurodyta, kad „Skyrius neturi informacijos apie M. L. nustatytą faktinę gyvenamąją“.

Komisija vertina, jog iš atsakymo į trečiąjį klausimą nėra aišku, ar vaiko nuolatinė gyvenamoji vieta nenustatyta, ar nepateikta tik pareiškėjui, ar buvo atliktas gyvenimo sąlygų vertinimas. Nė vienas iš adresų, nurodytų prašymo ketvirtajame klausime, nebuvo paminėtas Skundžiamame rašte. Neatsakyta, ar šie adresai buvo tikrinami, vertinami, ar susiję su vaiko gyvenamąja vieta. Jei informacijos patikrinimas ir vertinimas neatliktas, kodėl neatliktas. Taigi į trečiąjį, ketvirtąjį ir penktąjį klausimus neatsakyta iš esmės.

Skundžiamame rašte į šeštąjį klausimą – „Ar užfiksuota informacija apie vaiko M. L. kasdieninį užimtumą, sveikatos būklę ir tinkamą jos priežiūrą, apsilankymu pas gydytojus specialistus, darželio lankomumą“, susijusį su vaiko kasdienybe ir sveikata, neatsakyta.

Skundžiamame rašte į septintąjį klausimą – „Ar vaiko motinai G. V. yra taikomas atvejo vadybos procesas su socialinės priežiūros paslauga, kokios rūšies“ – nurodyta, kad „atvejo vadyba G. V. šeimai netaikoma, tačiau atlikus vaiko situacijos vertinimą bei nustatčius tokį poreikį, atvejo vadybos procesas gali būti inicijuotas“.

Komisija vertina, jog į klausimą atsakyta, kadangi atsakovė aiškiai pateikė informaciją apie esamą situaciją ir galimą tolimesnę procesą.

Skundžiamame rašte į aštuntąjį klausimą – „Nurodyti atsakingą specialistą, kuris paskirtas dėl vaiko M. L. teisių pažeidimo ir jam daromos žalos klausimo išsprendimui ir jo kontaktinius duomenis, kuriais galėčiau susisiekti informacijai gauti ir bendradarbiauti siekiant bendrų tikslų“ – nurodyta, jog „specialistas, atliekantis vaiko situacijos vertinimą, yra V. P., el. p. (duomenys neskelbtini)@vaikoteises.lt, Nr. (duomenys neskelbtini)“.

Komisija vertina, kad į klausimą atsakyta dėl pateiktos konkrečios informacijos apie atsakingą specialistę ir galimybę su ja susisiekti, tačiau nepatikslinkta, ar ji paskirta spręsti vaiko teisių pažeidimo klausimą.

Komisija detaliai įvertino atsakovės atsakymus į visus klausimus. Nors Skundžiamas raštas yra priimtas kompetentingo subjekto, tinkamai pasirašytas, turi formaliuosius rekvizitus, jame nurodyta tinkama apskundimo tvarka, tačiau Skundžiamame rašte į pateiktus pareiškėjo klausimus dalis atsakymų pateikta formaliai, neatskleidžiant esminės informacijos, dalis – neatsakyta iš esmės.

Komisijos vertinimu, atsakovės atsakymas neužtikrina pareiškėjo teisės gauti informaciją apie vaiką, kaip tai numatyta VTAPI 31 ir 32 str., ir neleidžia jam dalyvauti sprendimų priėmimo, kas pažeidžia subsidarumo ir biologinės šeimos prioriteto principus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Komisija sprendžia, kad Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto VTAS 2025-06-09 raštas Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėjui buvo suteikta informacija apie nepilnamečio vaiko M. L. gyvenamąją vietą, sveikatos būklę, ugdymo sąlygas ir kitas esmines aplinkybes, neatitinka teisės aktų reikalavimų.

Administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, pavyzdžiui, neįvardijant, kokiais teisės aktais remiantis ginčijamas administracinis aktas yra priimamas, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjančią tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (žr., pvz., *LVAT 2014-12-08 sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁸²²-1440-14*).

Komisija pažymi, kad individualaus administracinio akto motyvų, aiškių motyvų nenurodymas pačiame akte, jų papildymas ginčą nagrinėjant Komisijoje iš principo netoleruoti, kadangi kliudo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo.

Vadovaujantis VTAPI 4 str. 1, 2, 5, 8, 9, 10 ir 12 p., įtvirtinančiais geriausių vaiko interesų, biologinės šeimos prioriteto, nediskriminavimo, subsidarumo, bendradarbiavimo, kokybiškos pagalbos prieinamumo ir tėvų dalyvavimo principus; VTAPI 29 str. 8 d., suteikiančia teisę tėvams skusti institucijų veiksmus ir sprendimus; VTAPI 36 str. 1 d., nustatančia Tarnybos pareigą atlikti vaiko situacijos vertinimą; Vaiko situacijos vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto socialinės apsaugos ir darbo ministro įsakymu 4, 9 ir 44 p., reglamentuojančiais vertinimo atlikimą, naujų duomenų įtraukimą ir teisę skusti sprendimus; VAĮ 3 str. 5, 9, 10 p. ir 10 str. nuostatomis, įtvirtinančiomis išsamumo, objektyvumo, proporcingumo ir motyvuotumo principus, Komisija konstatuoja, kad atsakovės pateiktas atsakymas neatitiko objektyvumo ir motyvavimo reikalavimų, nepateikė esminės informacijos. Todėl laikytina, kad Kauno miesto VTAS 2025-06-09 raštas Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo pareiškėjui nebuvo suteikta informacija, yra nepagrįstas ir naikintinas.

Dėl viešojo administravimo subjekto priimamo sprendimo privalomo motyvavimo, pasakytina ir tai, kad LVAT yra konstatavęs, jog viešojo administravimo subjektui tenkanti pareiga motyvuoti savo priimamus sprendimus negali būti perkelta teisingumą vykdančiai institucijai; administracinis teismas (pagal analogiją – Komisija), spręsdamas visuomeninius konfliktus, neturi pareigos už viešojo administravimo sistemos subjektą parinkti teisinį kvalifikavimą, bei po to pats tą teisinį kvalifikavimą vertinti (žr., pvz., *2014-03-25 sprendimą, priimtą administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-34/2014*).

Vadovaujantis VAI 3 str. 4 ir 5 p., atsakovė privalėjo pateikti aiškų, motyvuotą atsakymą, nurodydama visas prašymo nagrinėjimui reikšmingas aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas. Skundžiamame rašte šių reikalavimų nebuvo laikytasi.

Pripažinus, jog Skundžiamas raštas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 str. numatytomis akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjo I. L. 2025-05-02 Prašymą ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą (ABTĮ 94 str., IAGNTĮ 20 str. 1 d. 3 p.).

Proceso dalyviai procesiniuose dokumentuose išdėstė daugiau argumentų, tačiau, Komisijos nuomone, jie nėra esminiai sprendžiant šią administracinę bylą ir niekaip nekeičia šiame sprendime padarytos išvados, todėl jų Komisija nenagrinės. Šiame kontekste paminėtina, kad Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau – ir EŽTT) ir LVAT ne kartą pažymėta, jog teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (žr., pvz. *EŽTT 1994-04-19 sprendimas V. H. prieš Olandiją*; *1997-12-19 sprendimas H. prieš Suomiją*; *LVAT 2011-11-14 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-3555/2011*).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 str. 1 d. 3 p. ir 22 str., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjo I. L. skundą tenkinti.

Panaikinti Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Kauno miesto vaiko teisių apsaugos skyriaus 2025-06-09 raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl duomenų pateikimo“ kaip nepagrįstą ir įpareigoti atsakovę Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos iš naujo išnagrinėti I. L. 2025-05-02 prašymą ir per 20 darbo dienų nuo įsiteisėjusio sprendimo gavimo priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo jo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė
Komisijos nariai

Birutė Pranevičienė
Lionela Gelmanienė
Beata Labutytė